

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Fejlesztési Bizottság

2010/0140(COD)

10.11.2010

VÉLEMÉNY

a Fejlesztési Bizottság részéről

a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság részére

az általános tarifális preferenciák rendszerének 2009. január 1-jétől
2011. december 31-ig történő alkalmazásáról szóló 732/2008/EK tanácsi
rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló
javaslatról
(COM(2010)0142 – C7-0135/2010 – 2010/0140(COD))

A vélemény előadója: Eva Joly

PA_Legam

RÖVID INDOKOLÁS

A GSP

Az EU általános preferenciarendszere (Generalised System of Preferences, GSP) olyan kereskedelmi mechanizmus, amely lehetővé teszi az EU számára, hogy csökkentett tarifák révén, nem kölcsönösségi alapon piaci hozzáférést biztosítson a fejlődő országoknak.

A minden fejlődő ország számára rendelkezésre álló „normál” GSP-hozzáférés mellett néhány ország a GSP+ rendszerre is jogosult. Ez további kedvezményeket jelent azon fejlődő országoknak, amelyek megfelelnek bizonyos feltételeknek.

A GSP-rendszer megfelelési kritériuma a sebezhetőség/függőség – amely akkor áll fenn, ha az adott ország öt legnagyobb áruosztályra vonatkozó, Unióba irányuló GSP-exportja meghaladja a teljes GSP-export háromnegyedét, és ha az adott ország Unióba irányuló GSP-exportja nem teszi ki az Unióba irányuló teljes GSP-import 1 %-ának értékét. A GSP+ rendszer kedvezményezettjeinek emellett mintegy 27 nemzetközi egyezményt is ratifikálniuk kellett és végre kellett hajtaniuk az emberi jogok, az alapvető munkaügyi normák, a fenntartható fejlődés és a jó kormányzás területén. Amennyiben valamely ország nem teljesíti ezeket a kritériumokat, a GSP+ szerinti kedvezmények felfüggeszthetők.

Mind a 49 legkevésbé fejlett ország jogosult a „fegyveren kívül bármit” (Everything but Arms) rendszer igénybevételére, amely a teljes kivitel vonatkozásában vám- és kvótamentes hozzáférést jelent az EU piacához.

Időkeret

A jelenlegi GSP-rendszert a 732/2008/EK tanácsi rendelet hozta létre. Ez 2011 végén hatályát veszti, így a GSP is érvényét veszti, amennyiben egy helyettesítő rendszer nem lép a helyébe.

A Bizottság tervei szerint 2011 elején nyújt be új javaslatot, ami azt jelentené, hogy a régit felváltó új GSP-rendszer legkorábban csak 2012 közepén, tehát több mint hat hónapos joghézagot követően lépne hatályba.

Ezért a jelenlegi javaslat célja, hogy további legfeljebb két évvel, az új rendelet hatálybalépéséig meghosszabbítsa a jelenlegi GSP-rendszer hatályát.

A vélemény előadója szerint ez nem ideális megoldás – azt jelenti, hogy az EP-nek csak négy évvel a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése után lehet beleszólása a rendszerbe. Megfelelő megközelítésnek tekinthető azonban annyiban, hogy megelőzi a GSP-program folyamatosságának nem kívánt megszakadását. Nyilvánvalóan káros lenne a fejlődő országokra nézve, ha – csak átmenetileg is – kénytelenek lennének visszatérni az EU legnagyobb kedvezményes vámtarifáihoz, és elvesztenék a preferenciális bánásmódot.

Mindezeket figyelembe véve fontos, hogy a Bizottság a lehető legrövidebb időn belül elkészítse a GSP-re vonatkozó új javaslatát, és hogy a jogalkotási eljárás a lehető leggyorsabban lezáruljon. Az új GSP-rendszerről azonban, elődjétől eltérően, a Tanács és a Parlament együttdöntéssel határoz; a Parlament az idő szorításában sem fosztható meg

demokratikus előjogaitól. Teljes mértékben ki kell használnia a Lisszabon utáni új hatásköreit a kereskedelem területén.

A jelenlegi javaslat

Az új GSP-rendelet jövő évi kidolgozása során valószínűleg sor kerül a GSP-rendszer jelentősebb felülvizsgálatára. Ennek ellenére a vélemény előadója számos módosító javaslatot nyújtott be a jelenleg hatályos GSP-rendeletre.

Mindenekelőtt a fejlődő országokkal fenntartott kereskedelmi kapcsolataink vonatkozásában kulcsfontosságú a preferenciális és megkülönböztetett bánásmód elve. A fejlődő országok kivételének részaránya elhanyagolható a teljes uniós importon belül. Az általunk biztosított kereskedelmi kedvezmények ugyanakkor esélyt adnak számukra a segélyektől való függőség ördögi körének megtörésére. Az EU és a fejlődő országok közötti kereskedelmi kapcsolatokat az egyenlő elbírálás felé mozdító javaslatok nem reálisak, amíg az EU jelenleg kapacitásai és komparatív előnyei révén jelentős előnyben van.

A Lisszaboni Szerződés 208. cikke természetesen előírja az EU számára, hogy „azon politikáinak végrehajtásakor, amelyek hatással lehetnek a fejlődő országokra, figyelembe veszi a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit.” Ez azt jelenti, hogy az EU kötelezettséget vállal arra, hogy kerüli az olyan politikai döntéseket, amelyek aláássák a fejlesztési együttműködés során végzett munkáját, és a politikai paletta egészén a fejlődő országok előnyére váló lépéseket tesz. Ez kiváltképpen alkalmazandó a kereskedelemre.

Alapvető fontosságú az is, hogy a Bizottság – a Parlament ellenőrzése mellett – szorosan és szigorúan nyomon kövesse a GSP+ rendszerre való jogosultságot biztosító kritériumok kedvezményezett országok általi folyamatos betartását.

A Bizottság jelenleg a GSP fenntarthatósági hatásvizsgálatát végzi. A Parlamentnek tájékoztatást kell kérnie a Bizottságtól e vizsgálat feladatmeghatározásáról, eredményeiről, az abból levont tanulságokról, valamint a fenntarthatósági hatásvizsgálatnak az új GSP-rendszer keretében történő végrehajtására vonatkozó jövőbeli szándékairól.

A vélemény előadója szilárdan hisz a nem kizárólag a profiton, hanem az etikán, a demokrácián és az átláthatóságon alapuló globális kereskedelmi rendszer szükségességében, amely nem csak korlátozott számú vállalkozás, de a társadalom egészének javát szolgálja. Az emberi jogokra, munkaügyi normákra, a környezetvédelemre és a kormányzásra vonatkozó, nemzetközi megállapodáson alapuló normák betartása a GSP+ rendszer nélkülözhetetlen eleme, amelyet esetlegesen még szigorúbbá kell tenni a jövőben. Ezért rendkívül fontos az olyan ágazatok, mint a halászat, az erdőgazdálkodás és a bányászat – hogy csak néhányat említsünk –, valamint a nőkkel és a kisebbségekkel szemben a munkaerőpiachoz való hozzáférésük és munkakörülményeik tekintetében tanúsított bánásmód szoros felügyelete.

A demokrácia és az átláthatóság érdekében fontos az is, hogy a kedvezményezett országokkal a GSP+ kritériumainak folyamatos tiszteletben tartásával kapcsolatban folytatott mindennemű konzultáció a nemzeti parlamentekkel és a helyi civil társadalmi szereplőkkel folytatott párbeszédet is magában foglalja.

MÓDOSÍTÁSOK

A Fejlesztési Bizottság felhívja a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy jelentésébe foglalja bele a következő javaslatokat:

Módosítás 1

Rendeletre irányuló javaslat – módosító jogszabály

1 cikk – 1 a pont (új)

732/2008/EK rendelet

2 a preambulumbekkezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(1a) A (2) preambulumbekkezdés után a szöveg egy új preambulumbekkezdéssel egészül ki:

(2a) Az EU azon politikáinak végrehajtásakor, amelyek hatással lehetnek a fejlődő országokra, köteles figyelembe venni a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit, ezért a GSP-rendszernek hozzá kell járulnia az EU fejlesztési célkitűzéseéhez, többek között a millenniumi fejlesztési célok eléréséhez.

Módosítás 2

Rendeletre irányuló javaslat – módosító jogszabály

1 cikk – 1 a pont (új)

732/2008/EK rendelet

5 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(1a) A 5. cikk (2) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„Az 1. cikk (2) bekezdésében említett előírások alkalmazásában a származó termékek fogalmának meghatározására vonatkozó származási szabályokat, valamint az igazgatási együttműködés eljárásait és módszereit a 2454/93/EGK rendelet határozza meg. A származási szabályok rendszerének formáját, lényegét és eljárásait rendszeresen felül kell

vizsgálni annak érdekében, hogy értékeljék annak a GSP felhasználási arányaira kifejtett hatását, és hogy az jobban szolgálja a gazdasági fejlődés előmozdításának célját.”

Módosítás 3

Rendeletre irányuló javaslat – módosító jogszabály

1 cikk – 4 pont

732/2008/EK rendelet

10 cikk

A Bizottság által javasolt szöveg

(4) A 10. cikk (3) **bekezdésének** b) pontjának végén a pont helyébe pontosvessző lép, és a bekezdés a következőkkel egészül ki:

„vagy

c) 2011. december 15-ig a 9. cikk (1) bekezdése a) pontjának iii. alpontja alá tartozó kérelem esetén;

vagy

Módosítás

(4) A 10. cikk **a következőképpen módosul:**

a) A 10. cikk (1) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A Bizottság megvizsgálja a 9. cikk (2) bekezdésében említett információkkal együtt benyújtott kérelmet. A kérelem megvizsgálásakor a Bizottság figyelembe veszi a megfelelő nemzetközi szervezetek és intézmények megállapításait. A Bizottság a kérelmező ország felé mindennemű lényegesnek ítélt kérdést feltehet, és a kapott tájékoztatást a kérelmező országgal, illetve bármely más megfelelő forrással ellenőriztetnie kell, ideértve az Európai Parlamentet és a civil társadalom képviselőit, többek között a társadalmi partnereket.”

b) A (3) bekezdés b) pontjának végén a pont helyébe pontosvessző lép, és a bekezdés a következőkkel egészül ki:

vagy

c) 2011. december 15-ig a 9. cikk (1) bekezdése a) pontjának iii. alpontja alá tartozó kérelem esetén;

vagy

d) 2013. június 15-ig a 9. cikk (1) bekezdése a) pontjának iv. alpontja alá tartozó kérelem esetén.”

d) 2013. június 15-ig a 9. cikk (1) bekezdése a) pontjának iv. alpontja alá tartozó kérelem esetén.”

Módosítás 4

Rendeletre irányuló javaslat – módosító jogszabály

1 cikk – 4 a pont (új)

732/2008/EK rendelet

10 a cikk (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(4a) A 10. cikk után a szöveg egy új cikkel egészül ki:

10a. cikk

„A Bizottság tájékoztatja az Európai Parlamentet a GSP keretében végrehajtott fenntarthatósági hatásvizsgálat kimeneteléről.”;

Módosítás 5

Rendeletre irányuló javaslat – módosító jogszabály

1 cikk – 4 b pont (új)

732/2008/EK rendelet

17 cikk – -1 bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(4b) A 17. cikk (1) bekezdése előtt a szöveg a következő új bekezdéssel egészül ki:

„(-1) A Bizottság rendszeresen ellenőrzi, hogy a kedvezményezett államok teljesítik-e kötelezettségvállalásaikat, és hogy a preferenciális bánásmód ideiglenes visszavonásának a 15. cikk (1) és (2) bekezdésében és a 16. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott okai közül egyik sem áll-e fenn. A Bizottság éves jelentést készít az ideiglenes visszavonásokról, és azt megküldi a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és

a tagállamoknak.”

Módosítás 6

Rendeletre irányuló javaslat – módosító jogszabály

1 cikk – 4 c pont (új)

732/2008/EK rendelet

18 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(4c) A 18. cikk (3) bekezdése a következőképpen módosul:

„(3) A Bizottság felkutat minden olyan információt, amelyet szükségesnek ítél, beleértve az ENSZ, az ILO és más illetékes nemzetközi szervezetek, valamint egyéb európai intézmények vonatkozó felügyelő testületei révén rendelkezésre álló értékeléseket, észrevételeket, határozatokat, ajánlásokat és következtetéseket. Ezek kiindulási alapul szolgálnak annak vizsgálatához, hogy indokolt-e az ideiglenes visszavonás a 15. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett ok miatt. A Bizottság a kapott információkat az érintett gazdasági szereplőkkel, a civil társadalom szereplőivel és a kedvezményezett országgal közösen ellenőrizheti.”

Módosítás 7

Rendeletre irányuló javaslat – módosító jogszabály

1 cikk – 4 a pont (új)

732/2008/EK rendelet

18 cikk – 3 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(4a) A 18. cikk (3) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(3) A Bizottság felkutat minden olyan információt, amelyet szükségesnek ítél, beleértve az ENSZ, az ILO és más illetékes nemzetközi szervezetek vonatkozó

felügyelő testületei révén rendelkezésre álló értékeléseket, észrevételeket, határozatokat, ajánlásokat és következtetéseket. Ezeket az átláthatóság érdekében nyilvánosságra kell hozni, és kiindulási alapul szolgálnak annak vizsgálatához, hogy indokolt-e az ideiglenes visszavonás a 15. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett ok miatt. A Bizottság a kapott információkat ellenőrizheti az érintett gazdasági szereplőkkel és a kedvezményezett országgal.”

Módosítás 8

Rendeletre irányuló javaslat – módosító jogszabály

1 cikk – 4 a pont (új)

732/2008/EK rendelet

19 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(4a) A 19. cikk (1) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A Bizottság a megállapításairól jelentést nyújt be a 27. cikkben említett bizottságnak, valamint az Európai Parlamentnek.”

Módosítás 9

Rendeletre irányuló javaslat – módosító jogszabály

1 cikk – 4 b pont (új)

732/2008/EK rendelet

19 cikk – 4 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(4b) A 19. cikk (4) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(4) Amennyiben úgy találja, hogy ideiglenes visszavonásra van szükség, a Bizottság – miután tájékoztatta az Európai

Parlamentet – megfelelő javaslatot nyújt be a Tanácshoz, amely két hónapon belül minősített többséggel határoz. A (3) bekezdésben említett esetben a Bizottság a bekezdésben említett időszak végén nyújtja be javaslatát.”

Módosítás 10

Rendeletre irányuló javaslat – módosító jogszabály

1 cikk – 4 c pont (új)

732/2008/EK rendelet

20 cikk – 7 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(4c) A 20. cikk (7) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(7) Amikor az azonnali cselekvést igénylő kivételes körülmények lehetetlenné teszik a vizsgálatot, a Bizottság – a 27. cikkben említett bizottság, valamint az Európai Parlament tájékoztatását követően – minden olyan megelőző intézkedést megtehet, amely feltétlenül szükséges.”

Módosítás 11

Rendeletre irányuló javaslat – módosító jogszabály

1 cikk – 4 d pont (új)

732/2008/EK rendelet

22 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(4d) A 22. cikk (1) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A Bizottság a lehető leghamarabb tájékoztatja az érintett kedvezményezett országot minden olyan határozatáról, amelyet a 20. vagy a 21. cikknek megfelelően hozott, még annak

*hatálybalépését megelőzően. A Bizottság
erről értesíti a Tanácsot, az Európai
Parlamentet és a tagállamokat is.”*

ELJÁRÁS

Cím	Az általános tarifális preferenciák rendszerének 2009. január 1-jétől 2011. december 31-ig történő alkalmazásáról szóló 732/2008/EK rendelet módosítása
Hivatkozások	COM(2010)0142 – C7-0135/2010 – 2010/0140(COD)
Illetékes bizottság	INTA
Véleményt nyilvánított A plenáris ülésen való bejelentés dátuma	DEVE 15.6.2010
A vélemény előadója A kijelölés dátuma	Eva Joly 22.6.2010
Az elfogadás dátuma	9.11.2010
A zárószavazás eredménye	+ : 20 - : 0 0 : 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Thijs Berman, Corina Crețu, Nirj Deva, Charles Goerens, Catherine Grèze, András Gyürk, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Maurice Ponga, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Eleni Theoharous, Ivo Vajgl, Anna Záborská, Iva Zanicchi
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Judith Sargentini